



NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

STATNETT SF
Nydalen allé 33
0484 OSLO

Vår dato: 03.10.2023

Vår ref.: 202106011-82 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: Johan Olav Bjerke

Oversending av inspeksjonsrapport og varsel om vedtak om retting - STATNETT SF

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til inspeksjon av STATNETT SF og oversender rapporten fra inspeksjonen 13.09.2023-15.09.2023 med miljøforhold ved nettanlegg i byggefase.

Inspeksjonen resulterte i 2 avvik og 0 anmerkninger.

Rapporten beskriver avvikene, anmerkningene og observasjonene som ble registrert ved inspeksjonen. NVE har i rapporten påpekt forhold som kan ha overføringsverdi til andre områder. NVE forventer at virksomheten bruker de vurderinger som ligger til grunn for avvik og anmerkninger i denne rapporten på andre relevante områder i virksomheten, selv om disse ikke har vært omfattet av denne inspeksjonen.

Dere må sende bekreftelse på at avvikene er rettet til nve@nve.no innen de angitte tidsfristene. Dersom fristene ikke blir overholdt, varsler NVE om at vi vil vurdere å treffe vedtak om retting.

Dere kan uttale dere innen tre uker etter at rapporten er mottatt. Det er særlig viktig at dere korrigerer/supplerer opplysninger som gjelder saken. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil vi legge til grunn opplysningene vi har i saken.

Tilgjengelig informasjon om kontrollgrunnlag og annen informasjon er vedlagt.

Med hilsen

Anne Johanne Kråkenes
seksjonssjef

Matilde Anker
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.



Inspeksjonsrapport

1. Innledning

NVE kontrollerer om virksomheten oppfyller krav i regelverk, tillatelser og vedtak gitt i eller i medhold av lovgivingen NVE forvalter. I en inspeksjon har vi lagt til grunn det som ble observert og de opplysninger som virksomheten gjorde tilgjengelige for NVE under den fysiske kontrollen.

Vi har kontrollert:

- Riggområde/riggplass/lagerplass
- Skogrydding
- Anleggsvei
- Arrondering og istandsetting
- Berøring av vann/vassdrag
- Ledningstrasé
- Masselagring
- Masseuttak
- Mastepunkt/mastefundament
- Naturmangfold
- Sprenging/sprengstein
- Terrengtransport
- Sikringstiltak
- Annet

Sted: 420 kV Aurdal-Sogndal og Sogndal-Hove
Deltakere: Johan Olav Bjerke, Seniorrådgiver, Statnett SF
Svein Rune Fossen, Byggeleder, Statnett SF
Steinar Sjømæling, Byggeleder, Statnett SF
Inger Helene Waagaard Riddervold (NVE), medinspektør
Matilde Anker (NVE), inspektør

1.1. Generelle kommentarer

Dette var NVEs første inspeksjon av ny 420 kV Aurland-Sogndal og Sogndal-Hove. Statnett har kommet godt i gang med arbeidene. I all hovedsak var vegene på Aurlandsfjellet og Frønningen ferdig opprustet og/eller etablert. På Fimreite var vegene for bygging av ledningen retning Aurland ferdig, mens retning Hove/Ramnaberg ikke var påbegynt. Statnett planlegger å sende en konsesjonssøknad om ny trasé for spennet over mot Ramnaberg, og avventer derfor etablering av veger her. Flere mastepunkt og master er etablert, og Statnett har blant annet hatt fokus på å få reist flest mulig master på Aurlandsfjell før vinteren. For flere av fjordspennene var hjelpeanlegg etablert og fundamentering for spennbukkene gjennomført. Noen steder var også istandsettingen gjort.

I løpet av de tre inspeksjonsdagene hadde vi gode værforhold, og vi fikk sett store deler av anlegget. Vi vil allikevel påpeke at NVEs inspeksjoner er stikkprøvekontroller, og det er viktig at Statnett overfører våre innspill til andre deler av anlegget.



NVE mener Statnett har gjennomført mye godt arbeid når det gjelder etablering av veger, mastepunkt og hjelpeanlegg. Blant annet var det arealer som var tatt skånsomt i bruk til premontering av master, og flere mastepunkt var veldig godt istandsatt. Se ellers temavis omtale lenger ned i rapporten. NVE avdekket to avvik, se kapittel 2.

Program:

- Onsdag 13. september: Møte på kontoret i Kaupanger om status i prosjektet før avreise til inspeksjon av berørte og utbygde arealer på Aurlandsfjellet.
- Torsdag 14. september: Inspeksjon av berørte og utbygde arealer på Frønningen.
- Fredag 15. september: Inspeksjon av berørte og utbygde arealer på Fimreite.

I forkant av inspeksjonen på Frønningen 14. september mottok vi innspill fra grunneier til konkrete områder han ønsket at NVE skulle inspisere i løpet av dagen. Vi var innom flere av disse områdene.

NVE inviterer normalt lokale og regionale myndigheter til våre inspeksjoner, men i dette tilfelle planla vi denne inspeksjonen i kort tid før gjennomføring. Kommunene, fylkeskommunen og Statsforvalteren ble orientert om vår inspeksjon i epost av 8. september 2023. Alle vil få kopi av denne rapporten, og kan ta kontakt om noe er uklart.

2. Funn

- 2 avvik

Avvik er: brudd på krav i regelverk og tillatelser gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og annen lovgivning NVE forvalter.

Dersom det avdekkes ytterligere forhold forbeholder vi oss retten til å vektlegge tidligere hendelser i våre vurderinger.



2.1. Beskrivelse av avvik

| Avvik 1 | |
|-------------------|---|
| Krav | Vedtak. Godkjenner MTA 420 kV Sogndal - Aurland og Sogndal - Hove til Ramnaberget. <i>Godkjenning av MTA hadde definerte inngrepsgrenser for arealbruk.</i> |
| Avviket | Statnett har etablert base-, rigg- og lagerplasser utenfor godkjente inngrepsgrenser. Avviket ble avdekket under inspeksjonsdagene 13.-15. september. Under NVEs inspeksjoner tas det stikkprøver av anleggsarbeidene. Det vil si at vi ikke har inspisert all arealbruk. |
| Dokumentasjon | Kartgrunnlag som var vedlagt MTA, og som er grunnlag for NVEs vedtak av 7. juli 2021 og 31. mars 2022, sammenliknet med Statnetts digitale kartløsning på stedet. |
| Hvordan rette | Statnett dokumenterer all faktisk arealbruk mot godkjente planer av 7. juli 2021 og 31. mars 2022, og sender NVE søknad om endret arealbruk. |
| Frist for retting | 31.01.2024 |



| Avvik 2 | |
|-------------------|--|
| Krav | Vedtak. Godkjenner MTA 420 kV Sogndal - Aurland og Sogndal - Hove til Ramnaberget. <i>Ved godkjenning av MTA satte vi følgende vilkår (utdrag): "Det skal utarbeides planer for etablering og istandsetting av massetak og masselager. Planene skal <...> godkjennes av NVE før arbeidene starter."</i> |
| Avviket | NVE har ikke mottatt planer for etablering av massetak til godkjenning før disse ble tatt i bruk. Avviket ble avdekket ved at vi under inspeksjonsdagene 13.-15. september 2023 så at massetakene var åpnet og tatt i bruk. |
| Dokumentasjon | Kartgrunnlag som var vedlagt MTA, og som er grunnlag for NVEs vedtak av 7. juli 2021. Bilder og notater etter inspeksjon 13.-15. september. |
| Hvordan rette | Statnett skal sende inn en oversikt over alle massetak og masselager for anlegget. I oversikten skal det tydelig gå fram om hvilke arealer som er tatt i bruk, hvilke som er istandsatt, og hvilke som ikke er istandsatt enda. Benevnelse og stedsnavn skal klart komme fram i oversikten, gjerne ved hjelp av kart. For de massetakene som fortsatt er i bruk skal istandsettingsplan godkjennes av NVE før istandsettingen starter. |
| Frist for retting | 31.01.2024 |

3. Observasjoner

Her finner du observasjonene som er notert av NVE under inspeksjonen. Dette kan være både positive observasjoner og forhold som dere må rette for å unngå avvik i fremtiden.

Riggområde/riggplass/lagerplass

Vi inspiserer flere rigg-, base- og lagerplasser. Noen er permanente, mens andre er midlertidige, og skal føres tilbake etter endt anleggsarbeid. De permanente plassene var stort sett godt tilpasset terrenget omkring. Det er viktig at Statnett og utførende entreprenør sørger for at tilbakeføring av midlertidige plasser gjøres på en god måte. Det er viktig å se på tilgrensende terreng for både forming av tilbakeføringen, og for hvordan topplaget skal arronderes. Er det mye synlig stein i terrenget kan dere med fordel legge patinert stein på toppen, osv. Se også avsnittet under om "Arrondering og istandsetting" for våre vurderinger av dette.



På inspeksjonen ble det avdekket at en del av rigg-, base- og lagerplassene ikke er etablert slik det ble gitt tillatelse til i våre vedtak. Det er avvik i nøyaktig plassering sammenliknet med vårt vedtak av MTA, med kartvedlegg, av 31. mars 2022. Vi satte følgende vilkår i vår godkjenning av mars 2022:

"Ved behov for eventuelle nye baseplasser/riggplasser, skal dette godkjennes av NVE før arealene tas i bruk. Dersom det er behov for økt arealbehov på baseplasser/riggplasser som omfattes av dette vedtaket, skal det forelegges NVE før arealene tas i bruk."

NVE presiserer at vi kun får tatt stikkprøver under inspeksjoner, og at vi derfor ikke har avdekket hvilke rigg-, base- og lagerplasser som er bygget innenfor tillatelsene, eller hvilke som ikke er det. Vi har derfor heller ikke oversikt over om Statnett har hatt behov for økt arealbehov, slik vist til i vilkåret gjengitt over.

Avviket ble oppdaget ved at vi sammenliknet kartene som ble godkjent av oss i mars 2022 med Statnetts kartløsning på mobiltelefon, se bilde under.



Bilde 1: Gul firkant på kartet viser godkjent arealbruk for riggplass B11 på Aurlandsfjell, mens rød linje viser arealbruk slik den ble skrittet opp på inspeksjonsdagen. Kilde: Statnetts mobiltelefon.



Statnett orienterte om at de har tilpasset plasseringene til terrenget for å minke inngrep, og for å optimalisere logistikken under bygging. NVE er enige i at det å etterstrebe god plassering og tilpasning, og å bidra til bedre avvikling av logistikken under bygging er gode argumenter for å endre plassering av hjelpeanlegg som rigg-, base- og lagerplasser. Det er likevel viktig å påpeke at vi har satt vilkår om endret arealbruk, og det at dette ikke er fulgt er vurdert som et avvik. Se også kapittel 2. Det er viktig at NVE har riktig oversikt over arealbruken når det etableres nye energianlegg, så vi vil derfor be Statnett om å kontrollere faktisk plassering av alle rigg-, base- og lagerplasser. Der hvor det er avvik fra gitte tillatelser skal Statnett sende oss en søknad om korrekt plassering. Det er viktig at dere skiller på midlertidige og permanente arealer i en slik søknad.

På noen av de midlertidige baseplassene, for eksempel ved B9B/B9C, var det lagt duk på terrenget før bærelaget var lagt på. Statnett opplyste at dette var gjort i bløte områder for å skåne terrenget. NVE har erfaring med at når disse arealene skal tilbakeføres blir det problemer med å fjerne duken uten at denne revner og blir til søppel. NVE påpeker at Statnett må være forsiktige når bærelaget skal tas av, slik at duken under ikke revner, og at dere sørger for å samle inn alle rester etter dukene.



Bilde 2: Eksempel på bruk av duk mellom terreng og bærelag. Dette er fra B9B/B9C på Frønningen. Foto: NVE.



Statnett har, etter godkjenning fra oss, fått tatt i bruk sideareal/veiskuldre til midlertidige arealer for premontasje av mastelementer. Vi så et eksempel på dette langs veg R3 på Aurlandsfjell hvor det monteres mastedeler på trebukker rett på terreng, se bilde under. Dette ble gjort i stedet for å utvide riggareal B7a. Som vi ser av bildet gir dette tilnærmet ingen spor i terrenget. NVE er svært fornøyd med at Statnett og entreprenør finner gode løsninger som gir lite inngrep.



Bilde 3: Arealbruk langs veg nr R3 på Aurlandsfjell, som brukes til premontering av master. NVE mener det er svært positivt at Statnett og entreprenør finner løsninger som minsker inngrep. Foto: NVE.

Skogrydding

NVE registrerte at det flere steder er gjort godt arbeid med å rydde til ny trasé for kraftledningen. Stedvis ligger det en del stokker igjen, og det er behov for å kappe opp disse i kortere emner, og å sørge for at virket legges i bedre kontakt med bakken. I forbindelse med utbedring av veger og bygging av nye vegtraseer er det også tatt ned en del virke. Også her er det fortsatt noe behov for å rydde opp, alternativt kappe opp og legge ned slik at virket kommer i kontakt med bakken. Vi viser blant annet til deres egen skogryddeplan kapittel 1.3.

Vi så flere steder at trær er toppkappet, Se bilde under. NVE satte vilkår om trasérydding i anleggskonsesjonen av 9. juni 2020 (NVE ref.: 201305024-183 vilkår nr. 10). Dette lyder:



«Trasérydding. For å dempe direkte innsyn til kraftledningstraseen og ivareta hensynet til naturmangfoldet skal skogrydding begrenses så langt det vurderes som hensiktsmessig, herunder gjennom Fimreiteåsen naturreservat. Gjensetting av vegetasjon bør prioriteres på de strekningene hvor traseen krysser prioriterte naturtyper, der det er satt vilkår om kamuflerende tiltak og i krysningpunkter med vei og merkede turstier. Gjennomføring av skogrydding skal omtales i miljø-, transport og anleggsplanen.»

I vårt vedtak av MTA av 31. mars 2022 har vi i kapitlet om skogrydding på side 11 vist til Statsforvalterens uttalelse om rydding av furuskog i kraftledningstraseer. Vi gjengir Statsforvalterens andre kulepunkt: *«Furutre med avslutta høgdevekst som kommer i konflikt med ledningen, skal kuttes like under farlig høyde (furu setter ikke nye toppskudd).»* I Statnetts egen skogryddeplan kapittel 1.7 er dette kulepunktet også gjengitt.

NVE har som mål at energianlegg skal bygges slik at det påvirker miljøet minst mulig. Vi konstaterer at Statsforvalteren har kommet med innspillet om toppkapping av furutrær med avsluttet høydevekst slik at vegetasjon kan bli stående igjen. Dette var spesielt presisert for Fimreiteåsen naturreservat. Som omtalt over setter NVE vilkår om begrenset skogrydding også for å dempe synligheten av ledningstraseen.

På inspeksjonen av ledningen medio september 2023 så vi resultatet av denne toppkappingen. Det var ikke bare furutrær som var toppkappet, og furutrær som ikke har avsluttet høydevekst var også toppkappet. NVE konstaterer at grunneier på Frønningen så med bekymring på denne toppkappingen.

NVE mener at toppkappingen som er gjennomført ikke gir den ønskede virkningen, og særlig ikke når det er yngre furutrær og andre tresorter som er toppkappet. Resultatet ser uryddig ut, og stedvis virket det også tilfeldig om hvilke trær som var felt, og hvilke som var toppkappet. NVE mener at Statnett skal gjøre en vurdering av om det er mulig å felle de trærne som er toppkappet som ikke er furutrær med avsluttet høydevekst, og de toppkappede trærne som ikke er furutrær. Vi er klar over at entreprenøren som har ryddet i traseene ikke er på byggeplass lenger, men mener likevel Statnett skal vurdere gjennomføring av omtalte tiltak. Statnett skal ha dialog med Statsforvalteren om dette.

NVE og Statnett har mottatt et brev fra Statsforvalteren av 18. september 2023 (mottatt hos oss 26. september). I brevet viser Statsforvalteren til befaringsnotat med grunneieren på Frønningen den 14. september, og har vurdert Statnetts rydding etter hogst for ny ledningen og kjørespor i terrenget. NVE har bedt Statnett kommentere forholdene Statsforvalteren tar opp, og vil komme tilbake til dette senere.



Bilde 4: Eksempel på toppkapping av furu som ikke har avsluttet høydevekst. Disse trærne står mellom BM94 og BM95 på Frønningen. Foto: NVE.



Bilde 5: Toppkapping i ledningstraseen i nærheten av BM116 på Vinestølen. Foto: NVE.



Veger

Statnett har bruk for mye veg i bygging av dette anlegget. De har både rustet opp eksisterende veger, bygget nye, og brukt eksisterende. Totalt sett mener NVE det er gjort mye godt arbeid langs de vegene vi så. Stedvis er det fortsatt behov for å bedre overgangene til sideliggende terreng, fjerne rester av hogst som er samlet langs vegen, fjerne store stein der dette ikke ligger naturlig, og fylle på med finere fraksjoner der det for eksempel er fyllinger som er bygget opp med grove stein. Det er viktig at det ikke legges vekstmasser rett på grove steinfyllinger siden massene lett kan forsvinne ned mellom steinene ved nedbør.

Vi satte følgende vilkår (utdrag) i vårt vedtak av MTA i mars 2022: *"Langs nye veier skal det kun bygges møteplasser etter hva som er det reelle behov i anleggsarbeidet."* Vi satte dette vilkåret fordi Statnett opplyste at de ville bygge nye veger etter veiklasse 4, og i denne klassifiseringen er det spesifisert at avstand mellom møteplasser ikke bør være mer enn 500 meter. NVE vurderte at dette gir mye inngrep, og satte derfor vilkåret sitert over. I løpet av inspeksjonsdagene forhørte vi oss om hvordan dette var håndtert. Statnett orienterte oss om at de ikke har bygget møteplasser hver 500 meter, men heller vurdert det reelle behovet slik vilkåret tilsa. NVE er tilfreds med dette.

Stikkrennene er lagt med stein rundt inn- og utløp, slik at masser over og på sidene av renne ikke forsvinner foran eller inn i stikkrennene. Dette så ut som det var godt gjennomført.



Bilde 6: Eksempel på ny veg R8 på Fimreite som er bygget av Statnett. Vegen ligger fint i terrenget, og vekstmasser er lagt tilbake på siden av veien slik at vegen blir godt avgrenset mot tilgrensende landskap. Foto: NVE.



Bilde 7: En stikkrenne langs veg R10 på Fimreite hvor større stein er brukt til forbygning rundt selve rennen.
Foto: NVE.

Arrondering og istandsetting

Statnett startet anleggsarbeidet i 2022, og beregner å ha anleggsaktivitet ut 2026. Det er derfor en del arealer som ikke vil bli istandsatt før om en god stund. Mye av de istandsettingsarbeidene som var gjort per medio september 2023 var godt gjennomført. Det er gode tilpasninger til eksisterende terreng, med gode overganger mellom nytt og uberørt, og nye veger har god linjeføring i landskapet. Flere steder i anleggsområdet er det god tilvekst, så vi antar at områder som er berørt av utbyggingen raskt vil få tilbake vegetasjon, og at de visuelle virkningene dermed dempes. Dette gjelder særlig langs veger som er oppgradert, og som ligger i lavereliggende strøk. Mye av ledningen ligger i høyereliggende områder hvor tilvekst og gjengroing går senere.



Bilde 8: Veg R3 på Aurlandsfjell som er opprustet og hvor det er lagt nye stikkrenner. Her er det god tilpasning til eksisterende landskap. Foto: NVE.

Masseuttak

Ved vår godkjenning av MTA av 31. mars 2022 satte vi følgende vilkår: *"Det skal utarbeides planer for etablering og istandsetting av massetak og masselager. Planene skal inneholde detaljkart av hvert massetak/lager med visualiseringer. Planene skal forelegges grunneier og kommunen, og godkjennes av NVE før arbeidene starter."* NVE kan ikke se at vi har mottatt planer for etablering av massetak og masselager. Vi har definert dette som et avvik, se kapittel 2 for hvordan dette skal rettes.

På inspeksjonsdagene så vi blant annet på massetak B7A og B7B i enden av veg R3 på Aurlandsfjell, B12a i enden av veg B5A på Frønningen og B17 i enden av veg R10 på Fimreite. Disse massetakene var fortsatt i bruk, hvorav noen var utvidelse av et eksisterende massetak. NVE presiserte at Statnett har vilkår om at det skal utarbeides planer for istandsetting med detaljkart og visualiseringer, og at planene skal godkjennes av NVE før istandsettingen gjennomføres. Vi rådet konsesjonær til å bruke landskapsfaglig kompetanse til dette planarbeidet.



Bilde 9: Massetak i enden av veg R3 på Aurlandsfjell. Dette skal lukkes og istandsettes. Foto: NVE.



Bilde 10: Massetak B12A på Frønningen. Dette er utvidelse av et eksisterende massetak. Foto: NVE.



Noen sidetak og massetak langs vegene kunne vært bedre tilpasset. Dette gjelder for eksempel massetak/sidetak MF3 på Fimreite. NVE mener Statnett ikke har lyktes med gode overganger til sideliggende terreng, og det har blitt arrondert et kunstig platå på midten av massetaket, se bilde under. Dette er et eksempel på hvorfor NVE har satt vilkår om at vi skal få planer for etablering og istandsetting av massetak til godkjenning. Vi mener at slike planer ville bidratt til et bedre sluttresultat. Vi konstaterer at Statnett har ferdig istandsatt dette massetaket, og at utførende entreprenør ikke arbeider i området lenger.

I sammenhenger hvor et inngrep er eksponert, det for eksempel er mye brukte turstier i nærheten, og det er innsyn til området vil vi normalt be konsesjonær om å istandsette arealet bedre. I dette tilfelle er arealet avgrenset, det er lite innsyn, og ikke mye brukte turstier i området som har innsyn til sidetaket. Vi vil derfor i denne sammenhengen kun anbefale at om dere er forbi med egnede maskiner bør massetaket terrengformes slik at det tilpasses omkringliggende landskap bedre.



Bilde 11: Massetak/sidetak MF3 på Fimreite som NVE mener ikke er godt nok terrengformet og istandsatt. Foto: NVE.

Statnett opplyste at de antakelig vil ha behov for å lagre grusmasser for å gruse vegene i driftsperioden. Dette må Statnett søke NVE om.

Vi observerte også noen massetak/sidetak langs veg. Noen av disse hadde overflater med forholdsvis grove masser, og vi mener det er behov for å tilføre finere masser for å få fortgang i revegeteringen.



Mastepunkt/mastefundament

Fundamentering for mastene var flere steder godt i gang. Statnett bruker både terrengtransport og helikoptertransport for mastefundamentering og mastereis. Over Aurlandsfjellet så vi både fundamentering og at master var montert. NVE mener det er gjort et veldig godt arbeid med å istandsette terrenget under og rundt mastepunktene som var ferdige. Stedvis var det nesten ikke mulig å se at det hadde vært både graving og støpearbeider i landskapet. NVE mener Statnett skal fortsette dette gode arbeidet. Se også omtale av prinsipper for istandsetting lenger opp.



Bilde 12: Mastefundamentering og mast 48/49 på Aurlandsfjell til høyre i bildet. Det er lite spor etter arbeidet i fjellterrenget. Eksisterende ledning til venstre. Foto: NVE.



Bilde 13: Fundamenter til fjordspennmaster i skogsterreng ved B27 på Vinestølen. Her er mer av terrenget berørt, men istandsettingen er god, og tilveksten i området antas å være forholdsvis rask. Eksisterende ledning skimtes bak trærne midt i bildet. Foto: NVE.

Under er et bilde av et mastepunkt på Frønningen hvor terrenget rundt er godt rufset til, men hvor arealene nærmere fotografen er mer klappet. NVE påpeker at det i vårt vedtak om godkjenning av MTA ble understreket at toppmasser skal rufses til slik at frø som kommer med vinden lettere kan hefte seg til bakken slik at spiring og tilvekst skjer så raskt som mulig.



Bilde 14: Rundt mastepunktet er toppmassene rufset fint til, mens nærmere fotografen er massene klappet. Bildet er fra området ved B9B/B9C på Frønningen. NVE påpeker at massene skal rufses for å fremme raskere tilvekst. Foto: NVE.

Sprenging/sprengstein

Statnett har hatt behov for å sprengne i forbindelse med både utvidelse av veg, etablering av ny veg, massetak, mastepunkter mv. I områder hvor det skal etableres fjordspenn er arealbruken større enn i selve traseene. Det er behov for spennbukker, master, trommel- og vinsjeplasser mv.

I vår godkjenning av MTA satte vi vilkår om at sprengstein i terreng skal fjernes. Vi omtalte at sprengsteinssøl skal samles og ryddes opp, og vi anbefalte bruk av matter for å redusere risikoen for spredning av sprengstein.

Av de arealene vi hadde anledning til å inspisere mener vi at Statnett stort sett har hatt kontroll på sprengingen og at ikke sprengstein har blitt spredt utover i landskapet. Vi så at det var brukt matter for å holde kontroll på sprengsteinene. Stedvis så vi at noe sprengstein var endt nedover i skråninger hvor eksisterende veg er utvidet. NVE har forståelse for at det i dette svært bratte terrenget er krevende å få tak i stein som har rullet nedover fjellsiden. NVE mener det er lite innsyn til de aktuelle områdene, og at omfanget av stein på avveie er så pass lite at vi ikke vil be Statnett om å rydde opp i dette. Vi oppfordrer Statnett til å fortsette med de gode rutinene med bruk av matter ved sprenging, og at dere rydder stein som eventuelt kommer på avveie.



Terrengtransport

Statnett hadde i MTA-kartene angitt kjørespor i terreng, og NVE godkjente disse i vedtak av MTA hvor vi satte følgende vilkår angående terrengtransport:

"Innenfor en 100 meter bred korridor, kan konsesjonær etablere et terrengkjørespor ut fra en vurdering av hva som gir minst virkninger. Det vil si at korridoren strekker seg 50 meter til hver side av den streken som vises i godkjent MTA-kart. Avgrensningen av korridoren skal vises i kartverktøyet som brukes av utførende entreprenør. Dersom det er behov for å legge kjøresporet utenfor den 100 meter brede korridoren, må dette søkes som endring av MTA-plan. Det samme gjelder for eventuelt nye kjørespor, som ikke er vist i MTA-kart som ligger til grunn for dette vedtaket."

I løpet av 2023 søkte Statnett, og vi godkjente, to endrede kjørespor. Under inspeksjonen fikk vi anledning til å se en del av kjøresporene Statnett har benyttet. Mange av sporene hadde ikke synlige terrengskader, og NVE er tilfreds med dette. Vi påpeker viktigheten av å ta hensyn til områder med dårlig bæreevne, og at slitestyrke skal forebygges. Vi har satt vilkår om dette.



Bilde 15: Et eksisterende kjørespor som går videre fra B7B på Aurlandsfjell, og som Statnett har benyttet. Her er det lite spor etter nylig kjøring. Foto: NVE.



Den 14. september var vi på Frønningen, hvor grunneier informerte oss om at han ikke var fornøyd med hvordan kjøresporene var blitt. Vi så blant annet på kjørespor ved mast 94/95/mv. Vi er enige i at det har blitt noen skader i terrenget etter kjøring her. Det ligger også en del virke igjen i kjøresporet og i ledningstraseen. Se omtale av skogrydding over. Vi mener Statnett skal ta en runde i dette området og rydde og istandsette bedre. Vi minner om at NVE kun tar stikkprøver, og at Statnett selv må gjøre en undersøkelse om det er behov for tilsvarende opprydding og istandsetting andre steder.



Bilde 16: Skader i terrenget etter kjøring mellom BM94 og BM95. Foto: NVE.

Sluttrapport

I vårt vedtak av 31. mars 2022 har vi satt vilkår om at dere skal utarbeide en sluttrapport som skal sendes NVE ett år etter at anlegget er satt i drift. I tillegg til å bygge to nye ledninger skal Statnett også rive ledninger. Vi er klar over at anleggsarbeidene på de ulike strekingene ikke nødvendigvis sammenfaller i tid slik at det derfor kan bli aktuelt å sende inn flere sluttrapporter. Vi ønsker å presisere at vi skal ha sluttrapporter for:

- ny 420 kV Aurland-Sogndal ett år etter at anlegget er satt i drift.
- ny 420 kV Aurland-Ramnaberg ett år etter at anlegget er satt i drift.
- riving av eksisterende 300 kV Fardal-Aurland ett år etter at anlegget er revet.
- riving av eksisterende 300 kV Fardal- Alpestølen ett år etter at anlegget er revet.
- riving av eksisterende 300 kV Fardal-Hove ett år etter at anlegget er revet.

NVE har utarbeidet en veiledning til dette, se [Sluttrapport \(nve.no\)](https://nve.no)



4. Saksinformasjon og kontrollgrunnlag

Kontrollert virksomhet: STATNETT SF

Organisasjonsnummer: 962986633

Grunnlag for kontroll

Kontrollgrunnlaget var følgende:

- LOV 1990-06-29 nr. 50: Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)
- Anleggskonsesjon 420 kV Aurland - Sogndal, 09.06.2020
- Trasékart, 09.06.2020
- Vedtak - Delgodkjenning av MTA 420 kV Sogndal-Aurland. Opprusting av eksisterende veier R10 Fimreiteveien og R11 Vinesveien med masseuttak - Sogndal kommune, 07.07.2021
- Søknad datert 01.07.2021 om delgodkjenning 420 kV Aurland - Sogndal, 07.07.2021
- Vedlegg til søknad 01.07.2021 - Beskrivelse av veg R10 og R11 (003), 07.07.2021
- 17_01609-144420 kV Sogndal - Aurland, revidert MTA-plan, søknad om godkjennelse med vedlegg.pdf, 22.12.2021
- Vedtak. Godkjenner MTA 420 kV Sogndal - Aurland og Sogndal - Hove til Ramnaberget., 31.03.2022
- Sogndal Aurland kartblad 1 til 10, 31.03.2022
- Sogndal Aurland kartblad 11 til 20, 31.03.2022
- Sogndal Aurland kartblad 21 til 28, 31.03.2022
- Sogndal Aurland kartblad 29 til 38, 31.03.2022
- Sogndal Aurland kartblad 39 til 43, 31.03.2022